

AARHUS
UNIVERSITET

CENTER FOR BIOETIK OG NANOETIK

PROF. SVEND ANDERSEN

---

10. oktober 2013

ETIKVÆRKSTED

- TELEMEDICIN: SUCCES ELLER NARRESUT?

REGION MIDT VARNA 9.10. 2013

Refleksion

Hvordan præsenteres telemedicin?

Karen er helt fortrolig med teknologien

Hyppigere kontakt mellem patient og behandler

”Vi chatter flere gange om ugen”

Selvmonitoreringen er motiverende

Behandleren kan kontrollere patienten

Fysioterapeutens beskrivelse

- Psykiatriske patienter lever væsentligt kortere
- De bevæger sig lige så lidt som kørestolsbrugere

Patienten bliver ladet i stikken

Robotter erstatter menneskelig kontakt

Det handler om effektivitet og økonomi

”Telemedicin” kan bruges helt privat

Etikkens kontekster:

- Personlig
- Professionel
- Virksomheds-
- Politisk
- Global

Etiske principper (grundnormer)

- Respekt for personer
  - Autonomi (selvbestemmelse)
  - Værd(ighed)
- Beneficence (gøre godt)/ Non-Maleficence (ikke skade)
- Retfærdighed

(Frit efter T. Beauchamp & J. Childress:

Principles of Biomedical Ethics. 6th Ed. Oxford University Press 2009)

§ 1. Sundhedsvæsenet har til formål at fremme befolkningens sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning for den enkelte. [Beneficence/ Non-maleficence]

§ 2. Loven fastsætter kravene til sundhedsvæsenet med henblik på at sikre respekt for det enkelte menneske, dets integritet og selvbestemmelse og at opfylde behovet for [Respekt for autonomi]

1) let og lige adgang til sundhedsvæsenet, [Retfærdighed]

Opsamling

Synsvinkler på telemedicin

Praktisk-pragmatisk

- Fordele i forhold til afstand, indlæggelse, ressourcer

Patientrolle

- Patient Empowerment
”fokus på processer, hvor igennem mennesker forbedrer deres evne til at skabe, overskue, kontrollere og håndtere deres ressourcer”.
(Regionernes strategi for patient empowerment)
- Patient ”communities” vha. sociale medier
(Regionernes strategi for telemedicin)
- Patient-uddannelse
”grundig oplæring og instruktion af patienten og eventuelle pårørende ved en fagperson med indblik i patientens muligheder og forudsætninger. Undervisning må omfatte både den tilgrundliggende tilstand og de elektroniske hjælpemidler”.

Etiske spørgsmål til telemedicin

1. Praktisk

- Klar fordel at overvågning sker i hjemmet
  - Forudsætning: teknikken er tilforladelig
  - Forudsætning: patienten kan håndtere teknikken
- Retfærdighedsproblem:
Bliver den ikke-itkompetente patient forfordelt?

2. Patientrollen

Paternalisme → autonomi (informeret samtykke)

Autonomi → empowerment?

Udviskning af **rettigheder** og **ansvar**?

”Patienter, pårørende og sundhedsprofessionelle vil bidrage med forskellige kulturelle opfattelser, som farver perspektiverne på konkrete sygdomme og behandlingsforløb”.
(*Regionernes strategi for patient empowerment*)

Kultur-relativisme?

3. Sundhedsvæsenet

”Samarbejde med patienter og pårørende som aktive og ligeværdige partnere og derigennem opnå effektiv drift med høj sikkerhed og kvalitet” (*Regionernes strategi for patient empowerment*)

”Sikre respekt for det enkelte menneske, dets integritet og selvbestemmelse” (*Sundhedsloven*)

Forplumres forskellen mellem

- **Politisk** etik (patienter er ligeværdige borgere)
- **Professionel** etik (patienter og behandlere er ikke lige) ?

Hvis I vil vide
mere:

---

sa@teo.au.dk

